

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РІК Х. Ч. 47 (1100). ВІСНОК, 24. КВІТНЯ 1928. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, APRIL 24th, 1928. No. 47 (1100). VOL. X.

ГОЛОДНІ БЕЗРОБІТНІ У ВІННІПЕГУ ДОМАГАЮТЬСЯ ДОПОМОГИ.

Дві тисячі безробітних облягають ситі-гол і манітобський парламент. — Міський і провінційальні уряди збувають безробітних нічим.

Безробіття у Вінніпегу прибрало такі грізні розміри, що голодні безробітні влаштовують демонстрації й організованим способом домагаються негайної допомоги від міського та провінційального урядів. А ці уряди, як і можна сподіватися від капіталістичної влади, відсилають безробітних з нічим.

Минулої п'ятниці рано на Маркет Сквейр у Вінніпегу зібралось около 2,000 безробітних, щоб домагатися від міської влади негайної допомоги. До зібраних промовляли комуністичний алдермен т. Колісник, організатор Компартіі т. Юен а також інші промовці.

Делегація безробітних предожала домагання.

Після промов вибрано делегацію з п'ятих безробітних, який поручено предожити справу перед міським урядом. У делегації було двоє членів Компартіі: т. т. Кларк і Кругер. На домагання т. Колісника скликано засідання міського комітету безробітних, на якому делегація предожала свої домагання.

Делегація заявила, що всі безробітні хочуть працювати, але що тепер нема роботи, місто повинно дати їм бодай малу допомогу, щоб вони не гинули з голоду. Уважаючи, що провінційальний і домініанний уряди також повинні взяти частину відповідальности на себе, делегація домагалась від міста \$20.00 допомоги на місяць для кожного жонатого безробітного, з додатком \$2.00 на кожну дитину, а \$12.50 для нежонатого безробітного.

Тов. Колісник підтримує домагання делегації.

Алдермен т. Колісник, член міського комітету безробітних, одинокій став в обороні безробітних і підтримує домагання делегації. Він сказав, що йде до того, щоб безробітні були гинути з голоду на вулицях Вінніпегу. Він взив алдерменів негайно підприняти акцію й поставив внесок, щоб комітет безробітних зараз різні дати допомогу.

Буржуазний алдермен Поафорд, голова комітету безробітних, заявив, що комітет не може нічого зробити для безробітних, бо на це не дозволяє ухвала міської ради з минулого року. На це т. Колісник відповів йому, що ухвалу міської ради легко скасувати, якщо члени комітету дійсно бажать цього. Він сказав, що 7 робітничих алдерменів і трох членів комітету будуть становити більшість і зможуть провести всякий внесок на засіданні міської ради. На це ні один буржуазний алдермен не відізвався ані словом.

Поафорд каже, що безробітні не дістануть допомоги.

Остаточно ад. Поафорда заявив делегації, що положення безробітних "визьметься під увагу", але, сказав він, ні комітет безробітних, ні міський департамент соціальної добродійности "не мають права" дати негайну допомогу для нежонатих безробітних. (В дійсности, делегація домагалась допомоги для всіх безробітних, жонатих і нежонатих, і заявив Поафорда була лише звичайним буржуазним викрутком.)

Після того Поафорд "порадив" безробітним, щоб вони предожали свою справу провінційальному урядові.

На цій закінчилась справа в комітеті безробітних і делегація вийшла на двір та передала відповідь Поафорда зібраним безробітним. Після того всі безробітні перейшли через будинок міської ради на Мейн-стріт, там усталися в похід і помашерували до парламенту.

Безробітні у провінційальнім парламенті.

В парламентарнім будинку делегація з 10 безробітних була прийнята А. МекНамарою, інспектором бюра праці. Перше всього делегація зажадала негайної допомоги для 2,000 безробітних, більшість з котрих мають родини.

В додатку до тижневої допомоги, делегація домагалась, щоб провінційальний уряд заплатив негайно всі залегли ренти й рахунки за світло, газ і воду; щоб проголосив мораторію на весь майбутній рент за домн, в яких мешкають безробітні, до того часу, поки цього буде потрібно; щоб виплачувати допомогу безробітним у готівці; щоб давати роботу безробітним за трейд-юнійну платню; щоб виплатити зараз по \$10 на-одж для тих, що її потребують.

Делегація запротестувала також проти спровадження великого числа імігрантів за допомогою уряду.

Урядник відсилав безробітних до міського комітету.

"КРОВ НА ВАШИХ РУКАХ", КРИЧАТЬ СОЦІЯЛІСТИ ДО ФАШІСТІВ.

БУДАПЕШТ, 19-го квітня. — Угорські соціал-демократичні послы привітали італійських фашистських послів окликами: "на ваших руках є кров", коли ці останні відідали вчера по полудні угорський парламент.

В честь прибувших висланників Муссоліні скликано святочну сесію угорського парламенту. Як тільки італійські фашисти почали входить до салі, з лав соціал-демократичних послів понеслися голосні оклики: "На ваших руках є кров", "Геть з убивцями Маттеоті; чогу витут хочете?", "Геть з фашизмом".

Урядові послы старались заглушити ці оклики своїм вигукуванням "ура, ура", але ці старання були даремні — їх голоси загубилися серед гамору й крику. Остаточно з їх сторони чути було голос: "викиньте соціалістів, викиньте їх", але з того нічого не вийшло.

Пізніше граф Гуїяді і граф Алопий відчитали приготовані привітні промови і на цій сесію парламенту закрито.

БОРІТЬБА СТРАЙКЕРІВ З ПОЛІЦІЄЮ.

БОМБЕЙ, Індія, 19-го квітня. — Чотири тисячі страйкуючих текстильних робітників звели сьогодні боротьбу з поліцією, в якій ушкоджено двоє європейських офіцерів.

ВИЛКІНС ПЕРЕЛЕТІВ ЛІТАКОМ З АЛЯСКИ ДО ШПІЦБЕРГЕНУ.

КОПЕНГАГА, Данія, 21. квітня. — Бездротні депеші до газети "Політкен" кажуть, що Джордж Г. Вилкінс, дослідник підбігунових околиць, перелетів аеропланом з Пойнт Барров, в Алясці, через північний бігун до Шпіцбергену. (Остров Шпіцберген лежить на Ледовитім океані, на північ від європейської Росії.)

Як кажуть депеші, Вилкінс висів п'ять днів тому на острові Мертвого Чоловіка, який є незаселений і лежить около 40 кілометрів від Шпіцбергену. Через несприятливу погоду він мусів задержатися на цій острові до сьогодні, коли він і його товариш закінчили полет до Шпіцбергену, висівши недалеко радіо-станції в год. 11. перед полуднем.

Вилкінс летів через північні простори, щоб довідатися, чи є яка невідкрита земля в підбігунових райони між Аляскою а Шпіцбергеном. Йому товаришували у подорожі Карл Б. Аелсон, алясканський летун.

Була це друга подорож через північний бігун з одного континенту на другий. В 1926 році експедиція Амудсена перелетіла бігун бальноном "Норге" з Європи до Америки, а тепер Вилкінс перелетів той сам простір аеропланом, але в протинний напрям — з Америки до Європи.

РІЖНІ ВІСТІ

ПРИСЯГЛІ ПРИЗНАЛИ СІН-КЛЕРА НЕВИННИМ.

ВАШІНГТОН, 21. квітня. — Лава присяглих признала сьогодні Гері Сінклера, нафтового магната, невинним у конспірації ошукати уряд Злучених Держав при винаймій державних нафтових теренів у Тіпат Дом.

ПІДЧАС ЕКСПЛӨЗІЇ ЗГІНУЛО ВІСІМ ОСІБ.

ДЕНВЕР, Колоредо, 20. квітня. — У місцевій фабриці аеропланів наступила сьогодні експлөзія, а після неї вогонь, в наслідок чогу згинуло вісім осіб, а поверх 20 є ранених.

ДО ЛЬВІВСЬКОЇ ТЮРМИ ПРИВЕЗЕНО 15 МОЛОДИХ ВІЗНІВ.

До львівської тюрми привезено 15 молодих візнів, переважно гімназіальних учнів зі Снятина, що сиділи досі в слідчій тюрмі в Коломиї. Розправа проти них відбувається перед львівським судом, в якому проведитиме ст. радн. Ангельський. Розправа зачнется 25. квітня ц. р. і троятя коло два тижні.

КОМІТЕТУ БЕЗРОБІТТЯ В СЛІДУЮЧІЙ ПОНЕДІЛОК, 23. КВІТНЯ.

В наслідок демонстрації безробітних, провінційальний міністер публічних робіт Клеовіс Мекензі телеграму до прем'єра Мекензі Кінга, в якій пропонує переведити реєстрацію безробітних в іміграційнім будинку у Вінніпегу і домагається, щоб домініанльний уряд кооперував з провінційальним урядом і містом Вінніпегу в справі безробіття.

ГРОМОВИЦІ Й СІГОВИЦІ В ЦІЛІ ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 18-го квітня. — У вівторок вечером по цілій Польщі лютували на переміну громовиці й сніговіци та наробили багато шкоди. Східня й центральна частина країни цілком ізольовані й комунікація з ними перервана. Комунікація в західній і південно-західній частинах дуже ушкоджені. Варшава не має прямого получення через кордон. У полудне сьогодні працювало лише дев'ять з нормальних 109 телефонічних ліній.

БУНТ СЕЛЯН У НІМЕЧЧИНІ.

В окрузі Німч, у Німецччині, збунтувалися селяни проти ліцитації фантів, які стягнули з них урядові поспіпки за подачок. Селяни окружили місце, де мала відбуватися ліцитація, і не допустили жадного купця, щоб за півдарию забирав їхню працю. Поліція кинулась на селян, щоб їх розігнати, але це не вдалось, бо селяни з букми заатакували поліцію і розібрали кожний свої річі зі складу, який був приготований для ліцитації. Поліція доклала до помічі військо, яке прийшло з машинними крісами "усмирати" селян, але влада заборонила стріляти до селян. Селяни розібрали свої річі і розійшлися до дому.

ТОВАРИШІ РОБІТНИКІ! ВІДНОВАЛЯТЬ ПЕРЕДАПУТ НА СВІЙ ЧАСОПИС "УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"!

Відновляють передапут на свій часопис "Українські Робітничі Вісті"!

У ФІНЛЯНДІ АРЕШТОВАНО 30 КОМУНІСТІВ.

КОПЕНГАГА, Данія, 20. квітня. — Повідомляють, що фінляндська поліція арештувала 30 комуністів у Гельсінгфорсі під замітом "державної зради". Один з арештованих є парламентарний посол Еане.

БЕЗРОБІТТЯ У ПОРТ АРТУРІ І ФОРТ ВІЛ'ЯМ.

ПОРТ АРТУР, Онт., 20. квітня. — Хоч у Порт Артурі і Форт Вил'ям вже є багато безробітних, помімо того до цих міст прилязть робітники зі сходу й заходу в пошукуванні за працю. Обчислюють, що в цих двох містах є між 1,500 а 2,000 робітників без праці. Багато з них прибули з ліса, інші з заходу і в деяких випадках зі сходу в надії дістати працю.

ДРУГІЙ ВЕЛИКИЙ ЗЕМЛЕТРУС У БОЛГАРІЇ.

Звідомлення з Софії кажуть, що Болгарію навістив минулого тижня другий землетрус, центр якого був у місті Філіппополіс і околиці. Землетрус був сильніший від першого і звідомлення кажуть, що згинуло більше як 100 людей. Точне число убитих ще не відоме. Землетрус чути було також у Югославії, Румунії й Македонії. В Букарешті було ушкоджених кілька будинків.

АЕРОПЛЯН "БРЕМЕН" ПОЛЕТІТЬ ДО ЄВРОПИ.

ЛЕРІК СТ. ЕГНЕС, Кве., 20. квітня. — Німецький моноплан "Бремен" полетить з Нью Йорку до Німецчини і перший раз відбуде подорож через Атлантичний океан в обидва боки. Таку заяву зробив капітан Кель, пілөт "Бремену", кореспондентові Канадійської Преси перед відлетом останнього з острова Грінлі до Морей Бей, куди він прибув сьогодні рано.

Кель сказав, що забере яких шість або сім днів часу, заки "Бремен" зможе відлетіти з острова Грінлі після отримання потрібних йому додатків.

ВИДАТКИ КАНАДИ В ЗВ'ЯЗКУ З ЛІГОЮ НАШІ.

ОТТАВА, 19. квітня. — З відповіді на запит у парламенті виявилось, що Канада витратила один мільон 610 тисяч доларів у зв'язку з Лігою Націй. Протгом минулого фискального року видано 181,000 доларів на справи зв'язані з Лігою.

ПЛЯТФОРМА СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ АМЕРИКИ.

НЬЮ ЙОРК, 18. квітня. — Національна конвенція соціалістичної партії прийняла вчера плятформу, в якій домагається уневажнення воєнних довгів, підписання договорів, що проголосили б війну незаконною, визнання Радянського Союзу Злученими Державами і відтягнення військ з Нікарагуви. Інші точки плятформи домагаються публічної властности на залізниці, заховання природних багатств і допомоги для фермерів. Плятформа домагається допомоги для безробітних через поширення всіх публічних робіт та асекурацію безробітних.

ПАЛАТА ПРОТИ ЗНЕСЕННЯ КАРИ СМЕРТІ.

ЛОНДОН, 18. квітня. — Пропозицію, щоб скасувати кару смерті в армії за дезертію, відкинено в парламенті 199 голосами проти 107.

КИТАЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ РОЗПОЧАЛИ НАСТУП НА ПЕКІН.

Армії генералів Фен Ю-Сина і Чан Кай-Ши заняли місто Єнчовфу і загрожують містові Тсинай у Шантуні.

ПЕКІН, 20. квітня. — Упадок шантунської оборони перед наступом націоналістів, які недавно розпочали похід на Пекін, спричинив відступ північних армій на всіх фронтах. Останні звідомлення з йогового фронту кажуть, що націоналісти заняли Єнчовфу, на залізничній лінії Тіентсін — Пуков, около 75 миль на полудне від міста Тсинай.

Відомість про заняття Єнчовфу націоналістами наспіла також з Нанкіну, столиці націоналістичного уряду. Нанкінські депеші доносять про три націоналістичні наступи на північ, з Пекіном як остаточного метою. Що найменше 750,000 людей бере участь в бобротбі.

ТОКІО, Японія, 21. квітня. — Звідомлення до міністерства закордонних справ кажуть сьогодні, що китайське місто Тсинай, столиця провінції Шантун, у найближчій часі буде заняте націоналістичним військом.

Націоналістичні рамі Фен Ю-Сина, званого перше як християнського генерала, і генерала Чан Кай-Ши, головно-го команданта націоналістичних військ, постійно окужують місто. В Пекіні заведено гостру цензуру.

ПЕКІН, 20. квітня. — Американська легація повідомила сьогодні всіх Американців, що би вони вибралися з провінції Шантун з огляду на війну, що тепер там ведеться.

РОЗБИЛИ 50-ТИСЯЧНУ АРМІЮ ГЕНЕРАЛА СУН ЧУАН-ФАНА.

ШАНГДІ, 20. квітня. — Всі наспівші звідомлення вказують на те, що шантунська оборонча армія з 50,000 людей, під командою північного реакційного генерала Сун Чуан-Фана, зістала цілком зметена в зв'язі з боях з націоналістами минулого тижня.

Окупація націоналістами Єнчовфу в полудневім Шантуні відтяла Сун Чуан-Фана від військ Чан Тсун-Чана, головно-го північного генерала на полі бою, який також поніс тяжкі втрати.

Звідомлення кажуть, що серед північних військ панує велика корупція і що сема північна армія перейшла в цілости до націоналістів.

МУКДЕН, Манчжурія, 20. квітня. — Звідомлення з Пекіну кажуть, що там проголошено воєнний стан в наслідок поразки північно-китайських військ. Північна армія відступає до Тсинайу, яке то місто буде також заняте націоналістами.

ЯПОНІЯ ВИСИЛАЄ ВІЙСЬКО ДО КИТАЮ.

ТОКІО, 19. квітня. — Японський уряд рішив сьогодні вислати 5,000 жовірів до провінції Шантун у Китаю, де наступають націоналістичні війська.

ВИЛ ГЕЙС ДІСТАВ ВІД СІНКЛЕРА СТО ТИСЯЧ ДОЛАРИВ.

ВАШІНГТОН, 20. квітня. — Сенатор Най, голова сенатського комітету, що розсліджує справу винаймій державних нафтових теренів у Тіпат Дом для нафтового магната Гері Сінклера, зробив нині нові сензаційні відкриття. Він сказав, що отримав такі інформації:

1) Вил Гейс, бувший голова республіканського національного комітету, отримав від Гері Сінклера особисту позичку в сумі \$100,000, в додатку до тих \$266,000, які Сінклер жертвував республіканській партії на покриття її виборного недобору, про що вже публічно відомо. Позичку отримав Гейс в бондах свободи.

2) Роберт В. Стюарт, голова Сенатрд Ойл оф Індіяна, отримав у бондах свободи між \$700,000 а \$800,000, які походили зі зисків Контінентал Трейдінг Ко. (фіктивної компанії, створеної для переозоджування злодійських операцій і підкупства міністерів, що винаймають державні нафтові терени).

Стюарт заперечив перед комітетом, що дістав одного centa з операцій згаданої компанії, але буде потягнений до судової відповідальности за відмову, сказати комітетові, що він знає більше про ці злодійські справи.

НАУКОВА ЕКСПЕДИЦІЯ У МОНГОЛІЇ.

КАЛГАН, Китай, 17. квітня. — Американська наукова експедиція, вислана з рамени Американського Природничого Музею і Полевого Музею в Чікаго, вирушила з Китаю в монгольські землі на наукові дослідження. Експедиція складається з 8 автомобілів і 125 верблюдів. Поживи набрано на протяг 6 місяців. Експедиція знаходиться під опікою одного з провідників банд, що грасують по тій території. Кажуть, що коли вони зробили угоду з одною бандою і окупилися, то другі банди таку умову шанують і не будуть їм шкодити. На чолі експедиції стоїть Р. Ч. Ендрус.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA...

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видавничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на роуі вулиці Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВІД РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ

ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В КАНАДІ ТА ДО ВСІХ ЧИТАЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ.

Дорогі Товариші й Товаришці! В цій нашій відомості ми в короткі висніємо Вам стан нашої преси зараз, перед черговою травневою кампанією допомоги робітничо-фармерській пресі.

Ми дуже добре розуміємо, що за останній рік у нас було багато кампаній. Розуміємо, бо ми ж самі їх переводили, самі їх започатковували, наша преса стояла на чолі їх! Але Ви, товариші й товаришці, знаєте, на які великі цілі ці кампанії переводилися. І коли наша преса стояла на чолі цих кампаній, то сама вона терпіла на цім матеріально. Коли минулої осені наспіла страшна вівстка про катастрофічну повінь в Західній Україні, наша преса в той час була в критичному положенні сама, між нами кажучи, в касі не мала ані цента і вже позичала гроші на папір, щоб якось дотягнути до листопада. Ми про це тоді нікому нічого не говорили, але вдарили на ритунок потерпілих від повені. Наша преса, поспішаючи на допомогу жертвам повені, дала безплатно папір на всі відозви, листи, дала всі коверти, виконувала безплатно всі друки — а це разом взявши внісє кілька соток доларів. Нарешті наша преса відпустила свого адміністратора, т. Навізівського, який ще й нині ділить допомогу в Галичині (до союмових виборів польська влада й йому не дозволяла роздавати допомоги), бо польська влада розважала комітет. Рятуючи потерпілих від повені, ми були певні, що читачі нашої преси, що всі наші організації не забудуть про неї і в листопаді свій обовязок гідно виповнять.

МИНУЛОРИЧНА ЛИСТОПАДОВА КАМПАНИЯ.

Так воно й сталося. Але все-ж таки допомога в листопаді була не до той міри, як скажемо в 1926 році. Причина та, що це не закінчено було навіть кампанії допомоги жертвам повені. Також треба взяти на увагу, що в листопаді 1926 і 1927 року ми знизали на "Укр. Роб. Вісті" передплату на половину. Товариші — дати "Укр. Роб. Вісті" за два долари на рік, це значить дати їх за півдларю, або докласти до них два долари з иншого фонду, в даному разі з пресового фонду. Також в листопаді сама лише висілка премій тим, що відновили передплату, кошувала на кількасот доларів. Значить, ми старалися побільшити число читачів "Укр. Роб. Вістей" коштом добровільних жертв старих, свідомих читачів. Так робили не тільки ми, але так роблять і інші робітничі часописи, щоб пробити собі шлях в широкій масі робітництва. Але завжди цього робити не можна, бо тоді це означає-б, що ми цілком знизали передплату на "У.Р.В." до двох доларів на рік. А це було-б самовбивством для газети.

Отже на зверх листопадова кампанія збільшила число передплатників, але на ділі не дуже багато змінила нашу газету матеріально. І зараз до травневої кампанії ми приступаємо з порожньою касою, не заплативши ще навіть за ті машини, що ми їх купили.

ЗАЛЕГЛІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ ТЯЖКО ВІДБИВАЄТЬСЯ НА ГАЗЕТІ.

Виготовляючи листи до травневої кампанії, ми основно переглянули адресар і побачили, що великий процент читачів нашої преси догуге за газети. Ми знаємо, що тепер тяжкі часи, але догугвати за газету рік чи два — ніяким тяжким часом не в виправдане. Ми часто чекаємо довгий час, щоб дати змогу робітничим й фармерським вивирнати свою залегу передплату. І часто бувають такі передплатники, що присилають по 10 і по 20 доларів разом за кілька задолжених років. Але, товариші, ми хочемо, щоб Ви зрозуміли і іншим пояснили, що догугувати для своєї газети, це значить спиняти її розвиток, це рівночасно вбивати її. Ні та компанія, в якій ми купуємо папір, чорнило, метал, яка направляє машини, ні та, якій платимо за світло, павер, ні одна з них не чекає нам на гроші більше, як місяць. Як не заплатимо один місяць, не дістанемо кредиту на другий. Як не заплатимо почті за пересилку грошей згорі, вона не прийме часописів. Робітникам також треба виплачувати. А тут передплатники догугують по півроку, по рокові й по більше. Ми не хочемо відбирати друкованого слова, й шлемо часописи, але, товариші, зрозумійте, що робимо це коштом великої перешкоди для розвитку своєї преси.

СПРАВА БІЗНЕСОВИХ ОГОЛОШЕНЬ В НАШИХ ЧАСОПИСАХ.

На останніх з'їздах наших організацій обговорювалася справа поміщення бізнесових оголошень відповідальних фірм в наші преси з тим розрахунком, щоб придбати для нашої преси нове жореле прибутку, які зменшили-б потребу отаких пресових кампаній. Ми прислухалися до голосів делегатів, щоб знати, яка думка про це наших читачів. Нарешті з'їзди залишили цю справу в руках Видавничої Ради, дяючи їй право приймати такі оголошення, якщо вона уважатиме, що на цему наша преса не потерить морально.

Цю справу Видавнича Рада вже обговорювала кілька разів з ріжних боків. Є досить поважні вигляди, що, приймаючи оголошення від великих фірм, можна мати значну фінансову підтримку для нашої преси. Однак, коли ми відамо, скажемо, одну сторінку "Укр. Роб. Вістей" для бізнесових оголошень, а одна сторінка, як звичайно, йде на ріжні поквітвання та організаційні оповістки, то в такому разі нам для газетного матеріалу залишиться лише дві сторінки. Значить, наша газета на

цему потерить, хіба що видаватимем "Укр. Роб. Вісті" на шість сторін. А це цілком неминиме доти, доки наші часописи друкуються на старій друкарській машині.

СПРАВА ЗАКУПНА РОТАЦІЙНОЇ МАШИНИ.

Вже від пару років у нас порушувалася справа закупна ротацийної чи піротацийної машини. Але перше ми думали про приміщення. Збудувавши нове приміщення, треба було купити ще один лайнотайп, що ми й зробили минулої весни. Цього місяця, не дивлячись на те, що в касі порожньо, ми примушені були купити ще три машини: "стичер" за \$500; "катер" за \$800; "перфорейтор" за \$133. Кілька десятків доларів коштує встановлення їх в друкарні та злучення з електрикою. Ми купили ці машини тому, що кожного року ми видаємо приватному підприємству півтори тисячі доларів за такі роботи, які ми легко виконаємо самі в своїй друкарні, маючи ці машини, і за пару років, вони нам виплатяться. І коли ми думаємо про нову друкарську пресу, то ті машини нам тимбільше необхідні. Ось чому ми їх купили. Купили — значить ми такі далі поширюємо своє видавництво з тою метою, що до десятилітнього ювілею "Укр. Роб. Вістей" — вони будуть друкуватися на новій ротацийній машині або як денник, або на шість сторін.

Тому то, товариші, ми кличемо Вас шире взятися до праці в трансивній кампанії. Тому ми кличемо: **вирішуйте залегу передплату, приєднуйте своїй пресі нових передплатників.** Замість задолжуватися за газету кілька років, краще постановити так: **послати передплату на пару доларів пірвічно.** Тоді не буде так страшно виглядати й газета матиме спомогу оплачувати хоч частину своїх видатків.

Взагалі-ж докладайте старань, щоб наша преса була забезпечена на літні місяці, які є для неї найтяжчими. Приєднуйте її нових передплатників! Популяризуйте її між працюючими та, щоб до десятилітнього ювілею, який буде в березні 1929 року, "Укр. Роб. Вісті" стали денником, а "Фармерське Життя", "Робітничий", "Світ Молоді", щоб подвоїли число своїх передплатників.

Робітничо-фармерська преса — це робітничо-фармерська зброя! Сталіть-же її на добро працюючим, а на погибель ворогам!

Редакція і Адміністрація "Укр. Роб. Вістей", "Фарм. Життя", "Робітничий" і "Світу Молоді".

В ДЕБРАХ ПОЛІССЯ.

(Спеціальна кореспонденція до "Укр. Роб. Вістей".)

"Полісся — це мало знана країна", каже один польський журналіст на шпальтах урядового денника. Журналіст цей до певної міри має рацію, бо така справді Поліссям замало цікавилися селянсько-робітничі організації. Мало того, значна частина політичних діячів, особливо Галичани, не знає докладно границь української Полісся. Чомусь кожний уявляє його в межах історичних, а не сучасних. Сьогодні українське Полісся зводиться до кількох лише повітів. Безспорною частиною українського Полісся є повіти: Берестейський, Кобринський, Дрогичинський, Камень-Кохирський, частина Пінського, Луценського та Пружанського (повіти Столич, Сарни, Костополь відійшли до Волинського воєводства і тому не підлягають спорам).

Згадані повіти українського Полісся були предметом суперечки поміж Комуністичною Партією Польщі, Компартією Західної Європи та Компартією Західної України. Суперечка закінчилася тим, що ці терени були віддані впливам українських селянсько-робітничих організацій. Але доки суперечка тягнулася, Поліссям успіли заволодити пепесівці. Вони згуртували свої сили в Бересті та Пінську. Маючи до послуг урядовий апарат, вони протягом року так закріпилися, що довгий час трудно було туди пролізти самим радикальним українським партіям.

Як відомо, Полісся має погану ґрунтальну і велике малоземельдя та безземелля. Селянство живе там у великій нужді і темряві. Пригноблене великими податками та сваволею польської адміністрації, воно завжди досить радикально і охоче горнеться до селянсько-робітничих організацій. Те спостерігали пепесівці і для підтримання того настрою відкандидували до Пінська посла Воліцького, який заснував там газету "Красное Знамя" та почав брати селян на дешевеньку демагогію. Противоставитися Воліцькому було досить трудно, бо кожному дрібну селянсько-робітничу організацію зараз же душила польська поліція.

Так тяглося кілька літ. Відбивання позицій від пепесівців розпочав Сельоз, а потім Сель-Роб. Мозоліста 3-ох літня преса спаралажувала впливи пепесівців в Берестейській окрузі, значно надломивши в Пінській, але остаточно не вдалося виперти. Далека положність, розсіданість та впрот неможлива комунікація були на перешкоді. При так невигідній ситуації вдалося однак в більшій осередках да-

Просвіти є в руках хруньки. Невдоволення видало з-біжників, в якім заборонено партійним людям бути керівниками читалень. Цей обійчик має в такій опісбі усунути актив, що дбає про напрямки діяльності в книгарнях в інтересах селян та робітників, а в книгарнях запанує тоді шляхотсько-попівський дух. Обійчик цей має вже застосованні. В Кобрині усунуто Рафаловича, одного з поважніших діячів селянсько-робітничого руху, а на його місце поставлено якогось без роду та племені хрунька Васлюка. За Кобринюм пійдуть другі місцевості, коли не дати відразу заслужену

відсіч чорній зграї. А можливість зробити це мається: периферія в руках селянсько-робітничих організацій. Потрібно організувати всі сили на загальні збори, що відбудуться в травні, і викинути хруньське сміття.

Подаючи в коротких словах стан політичного життя на Поліссі, хочу зазначити що Полісся є дуже добра організаційна база для селянсько-робітничих організацій, треба тільки приложити більше зусиль, як то прикладалося до того часу, а тоді не буде місця ані пепесівцям а ні хруньки.

С. П.

ВІДОЗВА ГОЛОВНОГО УКРАЇНСЬКОГО АГІТПРОПКОМУ КОМПАРТІЇ

ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ І ФАРМЕРІВ, А ДО УКРАЇНСЬКОГО ЧЛЕНСТВА КОМПАРТІЇ З'ОКРЕМА.

Дорогі Товариші!

Наближається день першого травня, в який організовані працюючі маси підраховували свої втрати й здобутки за минулий рік. Минулий рік, як і його попередники, був роком завзятої класової боротьби. Організоване революційне робітництво й селянство принесло в цему році великі жертви на вівтар класової боротьби. Від далекого Китаю, від інших колоніальних країн аж до цивілізованих країн Європи та Америки, ми бачимо скажений наступ буржуазії на організовані ряди робітництва й селянства. В Китаю відбуваються масові розстріли робітництва; те саме, тільки в менших розмірах, відбувається в інших колоніальних країнах. Поборюючи силою зброї визвольний рух колоніальних народів, міжнародний капітал не лишає в спокою робітництво й селянство своїх країн. В Італії фашизм чимраз більше схоплює за горло всякий прояв протесту, що вибухає між робітництвом, і крахоті борців пакується в тюрми або вбиває за вулицями закатовує до смерті в тюрмах. Польська шляхта скаженіє, засуджуючи на смерть українських революціонерів, саме тепер відбуває свій суд на сотки членів Білоруської Громади. У Франції, Греції, в деякій Японії починається масовий наступ капіталістів і їх урядів на комуністичні партії та взагалі на революційні робітничі організації. Злучених Державів капіталістичний суд замордував минулого року Сака й Ванзетті, а наемники капіталу пролили кров робітничу в Колоредо. І тепер в Злучених Державах і в одній, то в другій галузі індустрії стало відбуватися страйки з великими переладками робітництва. На захід Канади також заноситься на страйк і якщо до нього приде, тоутреба бути приготованими, бо організовані сили капіталу спільним фронтом стануть проти него й при допомозі організованих і неорганізованих сквбів будуть його поборовають.

Взагалі багато ми маємо до підраховування в день першого травня, якого великого міжнародного свята працюючих. Товариші й Товаришці! Великим освідомляючим чинником, який вказує нам на наші поражки й перемоти, який

приготовує нас до майбутніх великих перемог — є наша преса. Ми недавно зверталися до Вас з відозвою, в якій зивали допомогти організації Компартії "Воркерів". Ми й зараз кличемо Вас не занедбувати цієї справи, але допомогти-ще цього місяця одинокому справжньому робітничому часописові в англійській мові в Канаді.

Другою дуже важною справою для нас, українських робітників і фармерів в Канаді, є справа розвитку нашої української робітничо-фармерської преси, яка є нерозлучною частиною наших організацій і її організаційно-освідомлюючої праці. Місяць травень, як це вже Вам відомо з минулих років і з відозв центральних з'їздів наших братніх організацій, є місяцем, в якім всі ми працюємо, щоб забезпечити існування нашої преси на літні місяці. Тепер, як бачимо, наша преса була ще й нові машини. Не дивлячись на тяжкі обставини, на скажені някоти наших ворогів, вона працює все ширший шлях до працюючих мас і стремить до того, щоб в найближчому майбутньому "Укр. Роб. Вісті" або зробити денником, або побільшити на шість сторін, бо існуючі чотири сторінки застисні вже для того матеріалу, який має обслуговувати справи наших організацій, міжнародний робітничий рух та висвітлювати всі світові події.

Своєю дружньою працею в місяці травні ми мусимо покласти перші підвалини під зміцнення нашої преси, а це зміцнення буде початком її дальшого розвитку.

Ми кличемо в першу чергу всіх українських членів Компартії Канади взяти активну провідну участь в травневій кампанії допомоги українській робітничій пресі. Ми звиваємо всіх членів і членкинь наших братніх організацій та читачів нашої преси докласти старань, щоб травнева кампанія перейшла з найкращим успіхом.

Товариші й Товаришці! Вирішуйте залегу передплату в місяці травні! Приєднуйте нових передплатників своїй пресі! Зберіть пресовий фонд! Спільними силами будуюмо свою зброю — могутнє друковане слово!

За Головного Українського Агітпропком К.П.К.: Т. Кобзей, секр.

ПОСОЛЬСЬКА НЕДОТОРКАНИСТЬ.

Галицький український посол Михайло Західний після маршало польського союму, соціалістові Давишському, лист з приводу звірств, яких допустивши поліціянти й воєня Псалудського на немилі польському урядові послах. Дослівний переклад листа цього подямо ніяк без уваг.

Дня 27. Березня 1928 року, в пору відомої політичної демонстрації при відкритті союму, коли я закликав премієр-воєня Псалудському: "Зверни Україні українську змелі!" — вдерлися в союмову саяло поліціянти і по вказівкам якогось розвідчика і на приказ міністра внутрішніх справ, вислали мене зі союмової саялі. В союмовому каридорі вони ки-

нули мене на землю, воіліли по землі, а потім, піднявши мене, товкли мене ззаду прикладами рушниць і покалічили мені праву ногу; вкінці витаскали мене з союмових кулуарів і кинули на лавку обік уже потовчених послав Варського і Жука. Через хвилину поліціянти витаскали з союмової саялі ще одного Льва Бачинського, якого перед тим воіліли по землі і

жорстоко катували прикладами, обдерли з одежі й сорочки і так грубо кинули об грань лавки, що трохи не розторочили його голову.

Побоям послав пригавдалися поліційні комісарі і міністер внутрішніх справ, який ні словечка не сказав проти варварського способу ув'язнення й виводкування послав.

Без плашів і без капелюхів всадили нас до автомобілів. Я сидів у четвертому возі, оточений поліціянтами з рушницями й револьверами в руках; один поліціант увесь час держав револьвер проти моїх грудей. На підворію поліції зривували нам кишень, записали привізи і заперли нас в келіях.

Коли ми звернули увагу поліційському комісарові, щоб над нами не знущалися, бо ми горожанні й послі, він відрубав: "Адже не бути вам більше послами, будете тільки в'язнями."

Коли ми звернули увагу поліційському комісарові, щоб над нами не знущалися, бо ми горожанні й послі, він відрубав: "Адже не бути вам більше послами, будете тільки в'язнями."

Наслідком побів і простуди, попасався я в ліхорадку тай мусів з припоручення посла доктора Курвіца покластися на два дні до ліжка.

Коли голова уряду досі не признав відповідним переперехати побитих і скатованих послав, подаю факт незнаной історії парламентаризму події до вашої відомості з проханям передати його високому союмові.

Підписано: Д-р Михайло Західний, союмовий посол.

РОБОТА ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ НА УКРАЇНІ.

У розмові з кореспондентом "Пролетарської Правди" вечний секретар Шевченківського Інституту проф. Айзеншток поддав такі відомості про роботу Інституту.

"Те велике значіння, яке має Шевченко для України, — скаже проф. Айзеншток, — особливо підкреслює потребу докладного вивчення Шевченка. Досвід минулих років показав, що імя Шевченка та його твори можуть використовуватися з агітаційною метою групами та партіями, які нічого спільного не мають з дійсним світоглядом та з дійсним революційним настроєм Шевченка. Радянська влада рішуче відкинула культ Шевченка й замислило висунула вивчення Шевченка. Зважаючи на це, вся робота Шевченківського Інституту проходить тепер під знаком утворення цілої спеціальної царини знання — шевченкознавства.

Тепер широко розгорнуто роботу трох кабинетів інституту а саме: кабінету, що вивчає біографію Шевченка, кабінету творів Шевченка та бібліографічного-літературного кабінету. Проте інститут не може обмежитися тепер лише одним вивченням Шевченка. Те центральне місце, яке займає Шевченко в новій українській літературі, вимагає всебічного вивчення всієї нової літератури. Тому утворено два нових кабінети вивчення літератури до Шевченка й другий кабінет вивчення літератури після Шевченка. Нарешті слід відзначити роботу ще одного кабінету, що набирає тепер особливого актуального значіння, це кабінет сучасної радянської літератури. Шевченківському Інституту в його роботі допомагає ціла низка видатних вчених та робітників ріжних міст України."

Наприкінці розмови проф. Айзеншток каже, що Шевченківський Інститут звертається до всіх громадян з проханям надіслати до інституту усі рукописи та матеріали, що стосуються української літератури або в крайньому разі повідомляти в чіх руках вони находяться.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!

Потерпівші від повені робітники й селяни Зах. України дякують за допомогу

КАНАДИСЬКИЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ ОТРИМУЄ З ГАЛИЧИННИ І БУКОВИНИ БАГАТО ЛИСТІВ З ПОДЯКОЮ ЗА ДОПОМОГУ, ЯКУ ВИ ДАЛИ ПОТЕРПІВШИМ ВІД ПОВЕНІ. МІСТИМО ДЕЯКІ З НИХ В НАШІ ГАЗЕТИ, БО ВОНИ Є НАЙКРАЩОЮ ТА НАЙВИМОВНІШОЮ ВІДПОВІДЮ НА ВСІ БЕЗГЛУЗДІ І ПРОВОКАЦІЙНІ БРЕХНІ ВОРОТІВ НАШОЇ ДОПОМОГОВОЇ АКЦІЇ.

Наш Комітет Допомоги Жертвам Повені на Західній Україні і редакція нашого часопису останніми часами отримали багато листів головно з Буковини, з подяками за отриману допомогу та з проханнями не забувати про нещасні жертви й надати.

В кожному листі нещасні жертви повені, грабіжницької господарки румунських бояр та дикого свавільства сігурани поділяють страшний опис безрадного невимовно тяжкого життя українського населення на Буковині під Румунією.

На одному з листів підписана ціла родина: чоловік, жінка й троє дітей. Цей лист, між іншим досить довгий, з села Мореніч, починається так:

"Дорогі наші браття робітники України! Ми довідалися про Вас через робітничу партію, яка нахотілася у нашім краю, в місті Чернівцях. Через її руки ми отримали надіслану Вами допомогу, яку самі Ви тяжко заробили й нам подарували. Бо нас в 1927 році навістива страшна повінь, від якої многи й до цього часу не можуть оправитися, а інші пропали на віки, бо пішли за водою. На нищих клатках землі вода лишила нам пісок і камінь. І коли ми в такій тяжкій час отримали Вашу допомогу, то за неї звертаємо Вам сердечну подяку, що Ви не забули про нас. Не забувайте, браття, про нас, бо коло нас дуже тяжко..."

І так далі йдуть перелічення втрат, описи тяжкого горя й просьба о порятунк. Так в одному листі, в другому і в десятому. Ці листи є найкращим свідченням, що наша допомога дійшла на місце і нагодувала, оділа й пригріла не одню робітничо-селянське серце.

Між іншим ділимося з нашими читачами вісткою, що польська влада у Львові на решті звільнила з тюрми бывшего секретаря Робітничо-Селянського Комітету Допомоги Жертвам Повені т. Володимира Сороневича. Хоч суд над ним ще має бути, а може досі й відбувся, то все-ж такі звільнення його до суда після кількох місяців ув'язнення це лишній раз свідчить, що ще за те польська влада арештувала його, в чім його вона обвинувачувала та її прислужники, але за те, що комітет рятував біду населення Підкарпаття, поєднуючи одночасно, що в цій катастрофі винна не тільки повінь, але й рабницька господарка польської шляхти.

Вийшовши з тюрми, тов. Мисаць травень для української робітничої преси в Канаді. Про це ми повинні пам'ятати й другим переказувати. В травні ми повинні приділяти своїм часом і журналам нових передплатників. В травні ми повинні вирівнювати свою залегу передплаті! В травні ми повинні складати й від інших збирати пресовий фонд! ВСІ ДО ПРАЦІ В КОРИСТЬ СВОЄЇ ПРЕСИ!

Сороневич, як фінансовий секретар бывшего Робітничо-Селянського Комітету, розв'язав польською шляхтою, надіслав на руки нашого Комітету посвідку, за своїм власним підписом і за підписом голови Крайківського на отриманих і переданих нашим Комітетом п'ять тисяч доларів в американській валюті.

Все це свідчить, що гроші, зложені жертводавцями через наш Комітет, дійшли до призначеної мети, що-німи в старому краю ніхто не гандлює так, як старокраєві патріотичні махери гандлюють тими грошима, які їм переслав так званий Укр. Червоний Хрест в Канаді. Дальші жертви ділять між потерпівшими сам т. Навізівський, бо польська влада не дозволила робити це Робітничо-Селянському Комітету.

ЛИСТ З СЕЛА ШПИТОК, НАД ЧЕРЕМОШЕМ.

До Українського Робітничого Комітету в Канаді.

Заслаю Вам браття дорогі канадійські шкуру подяку за Вашу допомогу, яку Ви прислали нам в нашій великій біді і нещастю. Коли 30. вересня минулого року наше село Шпиток навістива страшна повінь та позабирала наші хати, всі наші маєтки, маржину, позасипавши наші городи намулом та камінням, то осталися ми жебраками. Все, що цій рік свій мозолями збирали до купи забрали вода за кілька годин. Люди з торбами по світі розходяться, бо нема що в рот покласти, нема чим дрібних діточок прокормити, ні в що одіти. Зарібків нема і всі ми остали голі й голодні.

Прибули до нашого села члени Українського Робітничого Комітету, поглянули на нашу страшну бід і дали нам допомогу, ту-що Ви до них прислали для нас.

Отримав я також малу допомогу від правительства, якої не вистарчило навіть на пару днів. Сказали, що дадуть ще людям кукурудзу; дали, а тепер дурять шкіру за неї з нещасного бідного народу. Кожний, хто взяв ту кукурудзу, мусить заплатити 600 левів за кілько, а 25 левів на всихання. Така то "допомога". В скелі та кукурудза коштує 45 левів танше.

Дорогі браття! Складаю Вам шкуру подяку з глибини серця, що Ви мене порятували в такій страшній нещастю, хоч натерпівся я за ту Вашу допомогу.

Бо коли жандарми дізналися, що люди взяли допомогу, то почали вганяти за людьми, як за звірями. Два неділі не мав я спокою, ночував по чужих селах. Однак мусів два рази ставитися в касарні перед жандармів.

Дорогі мої браття — канадійські і американські робітники й фермери! Дякую Вам з цілою своєю родиною за Ваше добре сумління, за Вашу допомогу і прощу мої любі браття й надати не забувати про нас нещасних. Здороваю всіх щирим серцем, Ч. Ю.

Село Шпиток над Черемошем, Буковина.

ЛИСТ З СЕЛА РОСТОКА НА БУКОВИНІ.

Шановні Громадяни! Подію до Вашої відомості, що дня 23. лютого ц. р. прибули до нас делегати з Чернівців від Українського Робітничого Комітету допомоги потерпівшим від повені на Буковині і роздали для наших потерпілих від повені грошеву підмогу в сумі 83,500 левів.

Зі всіх потерпілих в числі 196 господарів, обділили бідніших 126 господарів. При роздачі проголосили, що ці гроші наспіли від наших братів, українських робітників і фермерів, з Нового Світа (з Канади), які не жалували зі свого гірко-заробленого гроша, великодушно і з почуттям милосердя підпомогли тих, які потерпіли від повені, за що шкуру дякуємо, так всім жертводавцям, які і організаторам.

Між цими 196 господарями числюся і я, бо і мене не пощадила вода і знищила та забрала весь урожай з 86 акрів (60 пражин) останньо-одиночкою оранчи, засіяної ріжними рослинами.

Хотий маю землі кілька гектарів та все косовина і паша (гірська земля), яка має вартість в аренду на одне літо 10,000 левів, а на то ось які виділили:

- 1) Податок 1927 — 1600 левів, 2) громадські додатки від податку — 856 левів, 3) штурвання догрі — 85 левів, 4) карти на худобу для паші — 157 левів, 5) такса зоотехніки — 79 левів. Разом 2,771 левів.

Крім цього існують ще і інші ріжні податки, які годі перелічувати. До того маю довгу, затягнену на купно землі в 1926 р., в сумі 50,000 левів, від якого примушений платити 30 відсотків і то кожного півроку наперед.

Підпомочися чим небудь неможливо, бо-ж все, що потрібно купити, те дороге, а що продати, те дешево. Зарібків нема і за гроші тільки, а ще до цього катастрофа за катастрофою. Вибухла війна — пішов на війну; пробув на війні і в полоні 6 років, вернув до дому, а в дома все знищене війною. Майже що року недороди, то морози, то град і т. н. нищать урожай, а нарешті ще й повінь.

Маю жінку і троє дітей, та прохачувати і одгнутти майже неможливо. Хотий не по, не курю і не роблю непотрібних видатків, то кінці звести не годін. Отакое мое економічне положення... Хоч би живим лягав у могилу!

Г. Різан Івана. Село Росток, Буковина, 14 березня 1928.

ФРАНЦУЗЬКА ЗРЕДУКОВАЛА РАДЯНСЬКИЙ ДОВГ.

Між французьким урядом і радянською фінансовою делегацією дійшло в Парижі до угоди, на основі якої Франція знизла воєнні довги бувшої Росії на суму 525 мільонів золотих франків.

НАУКА НА УКРАЇНІ.

Академик М. С. Грушевський.

Михайло Сергійович Грушевський — видатний український учений, — історик, народився на Київщині 1866 року. Вчився в Київській Вишій Школі (університеті), яку закінчив року 1890-го. Ще бувши у середній школі, М. С. Грушевський дуже цікавився історією України. Підчас науки в університеті старанно працював над історією України, і за праці в цій частині науки дістав звання професора.

З 1894 року почав викладати історію України у Львівській вишій школі.

За його керівництвом Наукове Товариство імені Шевченка у Львові дуже поширило свою працю, об'єднало навколо себе видатних українських учених. З починуж М. С. Грушевського було засновано в Галичині велике видавництво, що розпочало друкувати повні збірники творів українських письменників. Через утиск царської влади Грушевський не мав змоги працювати на Україні й багато років перебував у Львові. Це були роки його ріжноманітної громадської праці. Він брав участь у журналах, разом із відомим письменником Іваном Франком, редагував журнал "Літературно-Науковий Вісник" та інші видання.

Поруч із громадською роботою М. С. Грушевський не втомлювався працювати над історією України. Він написав сім великих томів "Історія України-Руси", руською мовою видав книжку про історію України, написав скорочену історію, писав оповідання, ріжні історичні розвідки та дослідження. В 30-х наукових роботах М. С. Грушевський виявив величезні знання і дуже багато дав для наукового минулого України.

Тепер М. С. Грушевський працює в Київській Українській Академії Наук, де керує всією історичною роботою Академії. Він голова культурно-історичної комісії, комісії історичної пісенності, історичної секції, комісії археологічної, археологічної, він — директор комісії історико-географічного словника української землі; він стоїть на чолі чотирьох комісій, що вивчають Україну, керує комісією для вивчення первісної культури та комісією нової історії України.

М. С. Грушевський редагує великий історичний журнал "Україна", в якому містяться ріжні історичні матеріали про минуле життя нашого краю. Академик Грушевський має багато своїх книжок, написав силу ріжних наукових статей, то-що.

Академик С. О. Єфремов.

Для історії і розвитку української літератури дуже велике значення мають наукові праці академіка Єфремова. Один переклад його більших праць, що він їх написав до 1920 року, займає в книжці двадцять сторінок, — це 956 праць. Сергій Олександрович Єфремов народився 1876 року в селі Пальчинку, звенигородського повіту, на Київщині в сім'ї сільського попа. З п'яти років навчившись читати від старшого брата, виявив він величезну охоту до книжок.

Учився спершу в Умані, в духовній школі, де так само дуже багато читав в тому числі й твори українських письменників. Року 1891-го учився в духовній семінарії в Києві. Тут він познайомився з українськими вченими й письменниками, перечитав твори Панаса Мирного, Неуча-Левицького то-що. Семінарія він не скінчив бо його було виключено, як політичного-неблагонадійного. Після того вчився в київському університеті, який і скінчив.

Писати почав на шкільній лаві 17-тилітнім юнаком. Писав спершу вірші та оповідання. Брав участь майже у всіх українських журналах та газетах. Не було такого українського часопису, в якому-б не містився статті С. О. Єфремова про ріжні справи, переважно про українське письменство та письменників.

Всього надрукував він більше трьох тисяч ріжних статей та заміток.

Найбільшого значення має праця академіка Єфремова про наших письменників. Він дав нас великі розвідки про Івана Котляревського, Гребінчука, Марка Вовчка, Куліша, Ганну Барвінок, Тараса Шевченка, Карпенка-Карого, Лесю Українку, Бориса Грінченка, Михайла Коцюбинського, Неуча-Левицького та інших. Кожен молодий письменник знаходить у С. О. Єфремова товариську пораду й допомогу. Пригадаймо хоча-б випадок з Архимом Тесленком, коли той приїхав до Києва і випадково зустрів в українській книгарні С. О. Єфремова. Вчений проглянув писання Тесленка, побачив його хист і порадив йому дати писати. С. О. Єфремов листувався з багатьма українськими письменниками, давав поради, вказівки.

Академик Єфремов тепер — віце-президент Української Академії Наук. Він керує роботою над вивченням українського письменства. Крім того, С. О. Єфремов стоїть на чолі комісії, що видає твори українських письменників. Бере участь і в комісії, що складає словник живої мови, головуює в київському історико-літературному товаристві.

Останніми часами всю свою увагу академик Єфремов присвятив вивченню творів Тараса Григоровича Шевченка. За його редакцією Академія Наук видає повне зібрання творів Т. Г. Шевченка з великими примітками та поясненнями з точним перекладом текстом. Це величезна робота, яка вимагає пильної уваги та великих знань.

С. О. Єфремов знаходить час і для громадської роботи. Він часто виступає з доповідями в ріжних літературних справах, бере участь в журналах, пише наукові статті, що друкуються в записках історико-філологічного відділу Академії Наук.

Мих. Биковець.

ПАВЛІЙОН-ПАНОРАМА НА ДНІПРЕЛЬСТАНІ.

Щоб популяризувати Дніпровське будівництво, наочніше та повніше ознайомити численні екскурсії та делегації, а також і поодиноких трудящих, що прибувають на Дніпрельстан — з історією Дніпрельстану, його сучасними та величезними перспективами майбутнього, — управа Дніпрельстану з весни розпочинає будувати величезний павільйон-панораму, де на стінах буде розвішено до 25 ріжних малюнків (масляних фарбами) Дніпра (проріжжиста частина) і Дніпровського будівництва.

Будуть також ріжні пляни і рисунки, розрізи споруджень, ж моделі та схеми з докладним пояснюючим текстом до них. Картини та рисунки для павільйону, а деякі з них розмірами досягають до 5 метрів завдовжки, виконані співробітником Дніпрельстану В. Олександров. Найближчими часами вони будуть уже закінчені.

ГОЛОСНІ СТАТУ.

Біля старо-египетського міста Старо-єгипетського міста є голосні статуї. Є це каміні величини, що від сонця видають із себе звуки. Вже римський цар Септимус згадав про ті звуки. Чув їх як давав направляти статую єгипетського володаря Амебтена III. Також цар Гадриян чув ті звуки.

Тайна тих звуків не є вповні й до нині виснена. Ставлять найріжніші теорії. Найправдоподібніша є мабуть теорія, поставлена славним французьким інженером Соломоном де Кос (1577 — 1626), а саме, що звуки ті витворює тиснення воздуха. Воздух у внутрі статуї огрівється від сонця і видає ті таємні звуки. Ті звуки чути лише рано при сході сонця, коли є найбільша ріжниця температури наслідком часто дуже холодних ночей у Єгипті.

ПРО ПОХОДЖЕННЯ ЛЮДИНИ.

Невже-ж вам не цікаво знати дещо про походження людини? Невже-ж ви ніколи не застановлялися над тим, як і звідки взявся чоловік? Хіба вдоволяєтеся лише тим, що каже біблія про створення чоловіка?

Представники чотирьох людських рас.

По нашому, одним вдоволятися не можна — та ще й таким голословним, нічим не підтвердженим.

Образкове порівняння, що підтверджує Дарвінову теорію розвитку людини.

Вчені люде сотки, тисячі літ студіюють світ і все, що є на світі. І вони проголошують свої теорії про те, звідки взявся чоловік. Теорії свої вони беруть не з повітря, але з землі; вони вичитують свою науку та передають нам, не з біблій, але з великої книги природи, якої не видамаєш і не підрибиш.

Можливо, ви бажаєте мати його у своїй бібліотеці як дуже цінну книжку, то спішіть з замовленням негайно.

Оправлений коштує .. \$1.00
Брошурований .. .75
Замовлення разом з грішми засилайте на адресу:

Ukrainian Labor News,
Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКР. РОБ. ВІСТІ"

КУПУЙТЕ ЮВІЛЕЙНІ ФОТОГРАФІЇ УКР. РОБ. ДОМУ У ВІННІПЕГУ!

Щоб увіковічити пам'ять десятилітнього ювілею Товариства Української Робітничо-Фармерської Дім, Центрального Виконавчий Комітет замовив і видав художній малюнок центрального будинку у Вінніпегу, який прикрасить помешкання кожного члена й членкині ТУРФДім та кожного українського робітника й фермера, який купить собі цей образок.

Малюнок є в трох кольорах і двох форматах. Перший менший формат — самий образок 6X9, а з бордером 9X11 — коштує лише 25 центів штука.

Другий, більший формат 10½X16 самий лише малюнок, а з бордером 13X19 надається для більших приміщень, головне для Українських Робітничих і Фармерських Домів. Більший малюнок коштує \$1.50.

Кожний робітник і фермер повинні мати собі хоч менший прекрасний образок за 25 центів.

Кожна робітничо-фармерська інституція повинна мати собі більший малюнок за \$1.50.

Замовлення разом з належністю посилайте такі зараз на адресу:

UKRAINIAN LABOR-FARMER TEMPLE ASSOCIATION
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

КУПУЙТЕ ІЛЮСТРОВАНІЙ АЛЬБОМ!

Тому, що багато товаришів і товаришок бажали мати пам'ятку з фільми "Тарас Шевченко", Провінційальний Комітет провінції Онтеріо видав прекрасний альбом

ЖИТТЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ІЛЮСТРАЦІЯХ

В цьому альбомі, на найкращому крейдяному папері, представлене життя Тараса Шевченка від маленької дитини до самої смерті. Тому, що видання надто коштовне, видано малу кількість цього альбому.

Спішіть з замовленнями! Коли купите, матимете дорогу пам'ятку на довгі роки.

ЦІНА З ПОШТОВОЮ ПЕРЕСИЛКОЮ \$1.00.
Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:
UKRAINIAN LABOR-FARMER TEMPLE ASS'N
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.
або на адресу Провкому Онтеріо:
PROVINCIAL EXECUTIVE COMMITTEE U.L.F.T. ASS'N
300-302 Bathurst St., — Toronto 2, Ont., Canada.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НОВУ КНИЖКУ!

Щойно вийшла з друку накладом Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства дуже цікава комедія на 5 дій видатного французького письменника Мольєра

СКУПАР

в перекладі Миколи Бакалука, а в перерібі М. Ірчана.

Ця комедія дуже цікава й повчача своїм змістом. В ній бере участь 14 осіб. Надається, власне пристосована до наших робітничо-фармерських сцен.

ЦІНА ПРИМІРНИКА 35 ЦЕНТИВ.

Хто замовить 5 примірників разом, то дістане на них 75 центів опусту, тоб-то 5 примірників за \$1.00. Замість перенесувати розу, радимо всім нашим драмгурткам замовляти зразу за 3 долари 15 примірників.

Замовлення разом з грішми засилайте на адресу:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard and McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ЯК ПАТРІОТИ "ПОМАГАЮТЬ" ФІЛЬМ "Т. ШЕВЧЕНКО".

Брендон, Ман.

Дня 18 квітня ц. р. показували в польській селі в Брендоні, Ман., фільм "Тарас Шевченко". Хатні українські робітники і фермери повели число, то на даний публіцистичний фільм було дуже мало з той причини, що промовці поділяли тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

глядать П. А вона з тої дуринки, з тої розкоши задохтіла, щоб її в п'яти скроботати. Дівчата були в пані крипачками, невіданнями, а маленька собачка рідною сестрою.

З другої сторони бачили життя білої вдови з трьома дітьми в неопаленій хаті. Притулялися до голодної матері і самі голодні, голі і босі. Хіба в нинішніх часах мало таких вдів, мало голодних, голіх і босих дітей?

Слід згадати і про мачуху Тараса. Ой, мачуха-ж то була. В неї не було серця тільки місце на серце. Та-гага білого, семінального Тараса заволола й за вуза. А маленькі гадючі аж відносини з кірса, плачучи вишном за Тарасом, а деколи й кричали на мачуху.

Колон дивилися на фільму, то бачили, як над обезлюдненим Тарасом змушували всяка дрянь, від мачухи аж до його смерті, почали від мачухи, а кімчачи царськими страпаними. Терпів Тарас мучку за те, що любив своїх повеледних братів. За те, що ненавидів панів, котрі повеледзували і старались затемнювати бідний народ.

Дивилися на фільму одного вечора й другого, і все те здається так коротко. В першій частині бачимо Тараса в колісці. На другий вечір визначним українським поетом, артистом, малярем. Провідником студентів в академії Кирило-Методієвського Братства.

Але те щастя було не надовго. Тарас опинився на засланні в Орській кріпости, далеко від цивілізованого світа. Там знова знущання царських нійськовиків і сіпак. І все те для нас здається дуже коротеньке. Але в дійсності український народ переживав таку трагедію сотки літ аж до 1917 р. Частина його ще й тепер живе під панським гнетом.

Щокувала машина, що пересувала образи, світло мигнуло, а на екрані показалося срібне "Кіньєш". Мандолина оркестра відіграла "Заповіт" Шевченка, який публіка, на знак великої пошани, вслушала стоячи.

Ті два вечери в Іст Кілондані, Ман., осталися в пам'яті українських робітників і робітниць до смерті.

Хто ще не бачив цієї фільми, так страйчайте, товариші й товаришки, побачити, коли товариші загорять з нею до вашої місцевости.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

Робкор.

товаришу, часу, то треба припоручити комусь іншому!

Ми говоримо багато на мітингах, що будемо мікчувати рукави та брати до праці, але чомусь ті слова не переводимо в практику. Нарікаємо на членів Р.З.Т., що вони не хочуть нічого робити, а тут виходить, що вони беруть від нас примір.

Друге, в нас було рішення видавати стіну газету. Вирішили шобевиди досить легко, але вирішити якусь справу не ще не вєсь. Треба те рішення виконати, тоді воно буде мати вагість. Вже минуло три місяці, від коли ми постановили видавати стіну газету, а на стіні висить пошво друге число.

Отже, товариші й товаришки, коли ми називаємо себе свідомими, треба братися до праці. Треба докласти зусиль, а не тільки словами, що ми розуміємо організацію.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

Шкрабак.

отий Дім, чи як його називають, для старців і тих, які третять здібності працювати через складання, або невідання хоробу. От коли-б я був членом Р.З.Т., то певно знав-шось-б місце й для мене в тім приватку, а чтак нема куди приколоти голову. Кажуть, що старших від 45 років не приймають до того товариства, то мені нема вже що й думати. А ти є членом допомогового товариства? — запитає дідусь.

— Так! Вже близько два роки.

— Шасивий ти! — відповіла дідусь, подивившись за гостинність і пішов у невдалому путь.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

І К.

Цікаве для всіх.

Оттава, Онт.

Одним складом ширю подяку Головному Зарядові Р.З.Т. за виплату мені допомоги в сумі \$63 за 46 тижнів моєї слабости. Рівночасно дякую опікунам хорид, як також товаришам і товаришкям, що мене відвідували, коли я був слабій в шпиталі.

Робітники й робітниця! Вступайте в членів Робітничого Допомогового Товариства без ніякої просьби, доки ще не запізно, бо опісля буде дуже важко, коли навистять вас яке не-буде нещастя.

При цій нагоді хочу подати до відомо українським робітникам про одну буржуазну асесураційну компанію, Метрополітен, яка має головний офіс в Оттаві. Агент тої компанії знає робітників, на ім'я А. Івансечок, шоб він здасекурований від слабости.

Цей чоловік підписав полісу, не знаю, на яку суму, але досить того, шоб платив 3 роки по \$18. Недавно той робітник нагад заховував, і то на дуже небезпечну недугу. Опісля, як-вигорів пішов на офіс і представив лікарське посвідчення своєї недуги. Ну, і що? Там йому пані показала параграф, шоб він засекурований на іншу хоробу, а не на ту, що лікар potwierдив. І цей бідничко запомогти не одержав. Тепер з плачем проклинає тих агентів, котрі його обманули масними словами.

Так, товариші робітниця! Нема, то як наше Робітниче Допомогове Товариство. Воно не скривить робітника, виплачує йому те, що приписано в статуті. Це повинно бути для нас наукою. Не даваймо себе обманувати асесураційним агентам, коли ми маємо свою власну організацію.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

П. Гайдечук.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.

Щодо самої фільми, то вона є дуже захоплююча і повчальна. В ній представляється життя Т. Шевченка від дитинства аж до самої смерті, як також тодішній кріпацький порядок, в якому працювали тут на кілька таборок.